ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **V. O.,** zast. Mgr. et Mgr. Janem Jungem, advokátem se sídlem Štěpánská 615/24, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,** se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 9. 2018, č. j. MV-2973-4/SO-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 6. 10. 2020, č. j. 57 A 140/2018 - 155,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 6. 10. 2020, č. j. 57 A 140/2018 – 155, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

II. Žalobci **se vrací** zaplacený soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve výši **1 000 Kč**. Tato částka mu bude vrácena z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám jeho zástupce Mgr. et Mgr. Jana Junga, advokáta se sídlem Štěpánská 615/24, Praha 1, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce (dále „stěžovatel“) se kasační stížností domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Plzni, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované specifikovanému tamtéž. Žalovaná jím zamítla odvolání stěžovatele a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 1. 11. 2017, č. j. OAM-28787-10/DP-2017, jímž byla zamítnuta žádost stěžovatele o povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem strpění pobytu na území.

[2] Žádost byla zamítnuta proto, že pominuly důvody, pro které bylo stěžovateli uděleno vízum k pobytu za účelem strpění pobytu na území. Trvání těchto důvodů je přitom jednou z podmínek pro udělení povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění (§ 43 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Stěžovateli dříve ve

vycestování bránila překážka nezávislá na jeho vůli [§ 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců], spočívající ve zhoršené bezpečnostní situaci v Doněcké oblasti, odkud pochází. Nyní je situace odlišná v tom, že se může vrátit do jiné části země, kde ozbrojený konflikt neprobíhá (možnost tzv. vnitřního přesídlení).

[3] Nyní napadený rozsudek krajského soudu je druhým vydaným v této věci. Jeho první rozsudek ze dne 11. 3. 2020, č. j. 57 A 140/2018 – 94, zrušil Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 20. 7. 2020, č. j. 9 Azs 106/2020 – 22, jelikož nepřisvědčil závěru krajského soudu o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalované z důvodu nevypořádání námitek stěžovatele týkajících se vnitřního přesídlení a opomenutí jeho důkazních návrhů.

[4] V nynější fázi věci jsou sporné otázky související se zásahem do soukromého a rodinného života stěžovatele. Závěry rozsudků specifikovaných v předchozím odstavci proto nadále nejsou pro věc podstatné.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[5] Stěžovatel v kasační stížnosti předně uvádí, že již od počátku správního řízení zmiňoval, že s ním v České republice žije jeho rodina, a v žalobě namítal, že žalovaná nesprávně vyhodnotila dopad rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života. V podání ze dne 5. 10. 2020 vyzdvihl, že soudu je z obsahu spisu známo, že stěžovatel na území žije se svou manželkou a nezletilou dcerou, které na území České republiky pobývají na základě dříve udělené doplňkové ochrany. Napadený rozsudek je přesto prakticky prvním rozhodnutím, které se zásahem do soukromého a rodinného života zabývá.

[6] Související závěry krajského soudu jsou navíc chybné. Krajský soud vycházel z toho, že manželce a dceři nebude doplňková ochrana prodloužena, ve skutečnosti se tak však opakovaně stalo a aktuálně jim je tento status poskytnut až do 16. 12. 2022. Důvod udělení doplňkové ochrany byl přitom zejména politický, jak vyplývá z rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 22. 6. 2018, č. j. OAM-1013/ZA-ZA06-K09-2017, které bylo krajskému soudu předloženo již v roce 2018. Za těchto okolností je zřejmé, že stěžovatelova rodina nemůže přesídlit ani na jiné místo Ukrajiny než je Doněck, jejich návrat do země původu je nemožný a stěžovatel bude nucen v důsledku napadeného rozhodnutí rodinu opustit. Poukazuje též na to, že ze země původu nebude schopen plnit svoji vyživovací povinnost.

[7] Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti plně odkazuje na své rozhodnutí, výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu i nyní napadený rozsudek krajského soudu.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[8] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, z důvodů, které zákon připouští, a

stěžovatel je zastoupen advokátem [§ 102 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)]. Poté přistoupil k přezkumu rozsudku krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Ověřil také, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[9] Dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[10] Nejprve pro účely vyhodnocení stěžovatelových námitek ověřil, jakou podobu měla žalobní námitka zásahu do soukromého a rodinného života. Ze spisu krajského soudu zjistil, že stěžovatel v žalobě pouze obecně uvedl, že žalovaná nesprávně vyhodnotila zásah do jeho soukromého a rodinného života, totéž obecné konstatování se opakuje v doplnění žaloby. Konkrétnější argumentaci stěžovatel přinesl až v podání ze dne 5. 10. 2020, tj. podání učiněném po zrušení prvního rozsudku krajského soudu a, jak je ze spisu zřejmé, den před plánovaným soudním jednáním, které bylo nicméně zrušeno s ohledem na to, že stěžovatel výslovně odvolal svůj nesouhlas s rozhodnutím věci bez jednání. V tomto podání upozornil, že návrat na Ukrajinu (a to i jinam než do Doněcka, odkud pochází) je pro jeho rodinu nemožný. Manželce a dceři byla v České republice udělena a opakovaně prodloužena doplňková ochrana z důvodu hrozící újmy na životě. Pokud by stěžovatel měl vycestovat zpět na Ukrajinu, došlo by tím ke zpřetrhání pevných rodinných vazeb a nemohl by plnit svoji vyživovací povinnost.

[11] Krajský soud k tomu v napadeném rozsudku uvedl, že pokud byl stěžovateli a jeho rodině přiznán pobytový status na základě situace na Ukrajině, která se následně změnila, je logické, že jim pobytový status prodloužen nebude a rodina se vrátí zpět do vlasti. Vytvoření dočasných vazeb na území České republiky nemůže být samo o sobě natolik mimořádnou okolností, která by vedla k nepřiměřenosti napadeného rozhodnutí.

[12] Nejvyšší správní soud ke sporné otázce předně uvádí, že krajský soud postupoval správně, pokud se ke stěžovatelově argumentaci vyjádřil, a to přesto, kdy byla uplatněna. Stěžovatelovo tvrzení o nesprávném vyhodnocení zásahu do soukromého a rodinného života se totiž objevilo již v žalobě a přes jeho relativní obecnost je lze považovat za tzv. „zárodek“ žalobního bodu, v důsledku jehož uplatnění mohl stěžovatel tento žalobní bod rozvinout kdykoli do rozhodnutí ve věci. Jinými slovy, nejednalo se o uplatnění žalobního bodu nového, které je podle § 71 odst. 2 s. ř. s. omezeno lhůtou k podání žaloby, ale rozvinutí žalobního bodu již uplatněného (formou „zárodku“), které tímto způsobem omezeno není (srovnej k tomu rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 – 78, č. 2162/2011 Sb. NSS, z odborné literatury KÜHN, Zdeněk, KOCOUREK, Tomáš a kol. *Soudní řád správní: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. 1104 s., s. 567 - 568).

[13] Nelze se nicméně ztotožnit se způsobem, jakým se krajský soud s uvedenou argumentací vypořádal, jelikož se míjí s její podstatou a okolnostmi věci. Stěžovatelova námitka se jednoznačně odvíjela od toho, že jeho manželce a nezletilé dceři byla na území České republiky udělena doplňková ochrana a minimálně ony dvě se tedy nemohou na Ukrajinu vrátit. Pokud by se musel vrátit stěžovatel, rodina by byla

rozdělena, nemohl by navíc plnit svoji vyživovací povinnost. O tom, že manželce a dceři byla doplňková ochrana udělena, nebylo mezi stěžovatelem a žalovanou sporu (žalovaná sama tuto skutečnost zmínila v napadeném rozhodnutí) a stěžovatel svá tvrzení v řízení před krajským soudem dokládal. Již dříve (v souvislosti s doplněním žaloby, respektive návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě) předložil rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 22. 6. 2018, č. j. OAM-1013/ZA-ZA06-K09-2017, kterým byla doplňková ochrana udělena, a příslušné průkazy oprávnění k pobytu osoby požívající doplňkové ochrany. S podáním ze dne 5. 10. 2020, obsahujícím výše uvedenou argumentaci, doložil také nové průkazy oprávnění k pobytu platné až do 16. 12. 2022. Z uvedeného je zřejmé, že hodnocení krajského soudu vycházelo z nesprávného východiska, že manželce a dceři doplňková ochrana nadále nesvědčí, případně v blízké budoucnosti svědčit nebude. V důsledku toho nemůže jeho rozsudek obstát.

[14] Krajský soud proto bude v dalším řízení povinen znovu se zabývat žalobním bodem týkajícím se zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatele a dá také prostor žalované, aby se k souvisejícím otázkám vyjádřila (podání ze dne 5. 10. 2020 nebylo žalované dosláno, jednání se ve věci nekonalo a dne 6. 10. 2020 krajský soud ve věci rozhodl).

[15] Byť to není pro hodnocení důvodnosti kasační stížnosti rozhodující, Nejvyšší správní soud závěrem dodává, že nemohl přehlédnout, že na popsané situaci může nést podíl procesní postup stěžovatele. Stěžovatel, který byl již od správního řízení zastoupen advokátem, totiž neuplatnil argumentaci týkající se zásahu do svého rodinného života dříve a prezentoval ji teprve ve svém podání ze dne 5. 10. 2020, to vše navíc za situace, kdy dne 6. 10. 2020 mohl očekávat rozhodnutí ve věci, neboť na tento den bylo původně nařízeno jednání (jednání bylo zrušeno, neboť stěžovatel těsně před jeho konáním odvolal svůj nesouhlas s rozhodnutím věci bez jednání a žalovaná tento souhlas udělila již dříve). Nejvyšší správní soud nenachází k takovému postupu žádný rozumný důvod, a to obzvláště za situace, kdy stěžovatelova argumentace je poměrně závažná; jejím zásadním momentem je tvrzení o oddělení stěžovatele od jeho nezletilé dcery. Jak již však bylo uvedeno, tato skutečnost nemá na důvodnost kasační stížnosti vliv.

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyšší správní soud vyhodnotil kasační stížnost jako důvodnou a rozsudek krajského soudu proto zrušil podle § 110 odst. 1, věty první, s. ř. s. a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V tomto řízení bude krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 4 s. ř. s.) a rozhodne též o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

[17] Stěžovatel společně s podáním kasační stížnosti požádal, aby jeho kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek. Soud o tomto návrhu nerozhodoval, neboť bezprostředně po shromáždění potřebných podkladů přistoupil k rozhodnutí ve věci samé a za těchto okolností by bylo posuzování návrhu na přiznání odkladného účinku zbytečné.

[18] Vzhledem k tomu rozhodl o vrácení zaplaceného soudního poplatku za návrh na přiznání odkladného účinku ve výši 1 000 Kč stěžovateli. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám zástupce Mgr. et Mgr. Jana Junga do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 10a odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. března 2021

JUDr. Radan Malík
předseda senátu